

Dosarul nr.1ra-2009/16

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun

juducând în ședință fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat, partea vătămată Motroi Agafia și avocatul acesteia Ropot Veaceslav, avocatul Cojocar Daniela în numele părții vătămate minore Munteanu Cătălina prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 16 mai 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Munteanu Teodor Nicolae, născut la
05.05.1961, originar din r-nul Cahul, sat. Manta
și domiciliat în r-nul Ialoveni, sat. Suruceni,

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 10.12.2014-16.05.2016;

Instanța de apel: 13.06.2016-21.09.2016;

Instanța de recurs: 11.11.2016-20.12.2016;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 16 mai 2016, Munteanu Teodor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin.(2) lit.a) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa de 2 (doi) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Acțiunea civilă înaintată de Motroi Agafia s-a admis parțial și s-a încasat de la Munteanu Teodor în beneficiul Agafiei Motroi 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea civilă s-a respins ca nefondată.

A fost respinsă ca nefondată pretenția Agafiei Motroi către Munteanu Teodor de încasare a 20 000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu material.

Acțiunea civilă înaintată de Munteanu Cătălina s-a admis parțial și s-a încasat de la Munteanu Teodor în beneficiul acesteia 7 000 (șapte mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea civilă s-a respins ca nefondată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că, Munteanu Teodor, în perioada de timp septembrie 2012 - ianuarie 2013, aflându-se în domiciliul său, ap.14, str. Hristo Botev, 27, mun. Chișinău, i-a provocat suferință psihică și fizică soției sale, Agafia Motroi Ștefan, soldată conform raportului de expertiză medico-legală nr.172/D din 11.02.2014 cu următoarele leziuni „tumefierea țesuturilor moi cu echimoze ale nasului și buzei superioare, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămare neînsemnată” (4542 din 07.09.2012) și „echimoză cu edem al țesuturilor moi adiacente pe față, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămare neînsemnată” (294 din 18.01.2013), comportamentul agresiv fiind desfășurat de către acesta și în prezența fiicei lor minore, Munteanu Cătălina Teodor, la care conform raportului de evaluare psihologică nr.52 din 06.02.2013 s-a stabilit prezența problemelor de ordin psihologic, a semnelor nevrotice și a dereglărilor în dezvoltarea personalității copilului, acestea fiind cauzate de relații interpersonale familiale, conflicte permanente și comportamentul agresiv al tatălui, Munteanu Teodor.

3. Nefiind de acord cu sentința au declarat apeluri:

3.1. *Inculpatul*, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat în baza art. 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Totodată a solicitat respingerea acțiunilor civile ca fiind nefondate.

În motivarea apelului inculpatul a invocat:

- la emiterea sentinței nu s-a ținut cont de împrejurările și circumstanțele în care s-au desfășurat evenimentele, instanța nesoluționând corect și echidistant fondul cauzei astfel pronunțând o hotărâre ilegală;

- cu partea vătămată Motroi Agafia au fost în relație de căsătorie însă nu mai locuiesc împreună din luna ianuarie 2013, fiind silit de către aceasta să părăsească propria locuință și să se stabilească cu traiul în altă parte. Însă, chiar și atunci când relațiile dintre ei au devenit mai tensionate, nu a aplicat violența în familie, careva certuri în familie au avut loc pe motiv că Motroi Agafia i-a sustras toate sursele bănești câștigate în rezultatul muncii sale peste hotare fără a da careva explicații însă niciodată nu s-a ajuns la aplicarea forței fizice;

- așa numita violență în familie și leziunile corporale au fost o înscenare bine pusă la cale de către Motroi Agafia și ajutată de fiica, care are frică de ea, dar și de alte persoane, urmărind faptul cedării și renunțării la bunurile sale materiale, care au mai rămas în posesia sa;

- instanța nu a ținut cont de declarațiile martorilor care au afirmat unanim că inculpatul nu a ofensat și nu a lovit pe nimeni niciodată, dar s-a bazat doar pe declarațiile părților vătămate;

- consideră că declarațiile fiicelor sale nu pot fi considerate ca veridice, deoarece una este parte vătămată și alta martor, aflându-se în relație de rudenie între ele și sunt influențate de Motroi Agafia;

- raportul de evaluare psihologică întocmit de Centrul Național de prevenire a abuzului față de copilul minor Cătălina, a conchis „prezența semnelor nevrotice și a dereglărilor în dezvoltarea personalității copilului” anume în urma influenței autoritare a lui Motroi Agafia asupra acesteia;

- posibila agresiune din partea sa față de minora Cătălina Munteanu nu a fost demonstrată sub nici un aspect deoarece partea vătămată, inițial a declarat că nu a observat acțiunile violente față de copil, ulterior însă a indicat că a lovit-o pe fiică în cap și a bruscat-o, a văzut această lovitură căci s-a produs în fața ei, însă atunci când a mers cu copilul la medicul legist și acesta a întrebat-o dacă o doare ceva, copilul a răspuns că nu o doare nimic. La rândul său medicul legist nu a depistat nici o urmă de leziuni corporale;

- fiica mai mare, Dorina Munteanu, fiind martoră în cauza dată a declarat că tot ce cunoaște despre caz este doar din spusele mamei sale;

- consideră că lipsesc probe ce ar confirma declarațiile părților vătămate, martori care ar fi văzut sau auzit cele incriminate lui. De asemenea expertiza medico-legală care demonstrează prezența leziunilor corporale neînsemnate la partea vătămată, Motroi Agafia, nu dovedesc și faptul precum că anume el le-ar fi cauzat;

- acțiunea civilă înaintată față de el urmează a fi respinsă ca fiind nefondată și ilegală pe motiv că nu a săvârșit infracțiunea incriminată, fiind o persoană calmă și echilibrată, fără antecedente penale, la locul de trai și de muncă se caracterizează pozitiv.

3.2. părțile vătămate Motroi Agafia și Munteanu Cătălina, avocatul Ropot Veaceslav în numele părții vătămate Motroi Agafia, avocatul Cojocarui Daniela în numele părții vătămate Munteanu Cătălina, cerințele și motivele cărora fiind aceleași, solicită casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Munteanu Teodor recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare și să fie admisă acțiunea civilă integral.

În motivarea apelurilor s-a invocat:

- urmărirea penală și cercetarea judecătorească nu au fost efectuate obiectiv, complet și sub toate aspectele, nefiind luate în considerație și violența morală la care a fost supusă Munteanu Cătălina pe parcursul anilor;

- fiind martoră la agresiunile, înjosirile și bârfele din partea tatălui asupra mamei sale, Munteanu Cătălina a ajuns a fi victima tatălui său, devenind o persoană neîncrezătoare iar pentru a o intimida, inculpatul se prezintă la școală și o înjosește față de colegii și profesorii săi, adresând reproșuri ei și mamei sale;

- prejudiciul moral de 100 000 lei a fost cerut de Munteanu Cătălina din motiv că inculpatului niciodată nu i-a păsat de personalitatea minorei;

- instanța nu a apreciat corect suferințele morale suportate de Motroi Agafia pe parcursul anilor 2012-2013, cauzate de violența fizică și psihologică manifestată de Munteanu Teodor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016, s-au respins ca nefondate apelurile declarate de părțile vătămate Motroi Agafia și Munteanu Cătălina, avocatul Ropot Veaceslav în numele părții vătămate Motroi Agafia și avocatul Cojocaru Daniela în numele părții vătămate Munteanu Cătălina.

S-a dispus admiterea parțială a apelului inculpatului, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Munteanu Teodor a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(2) lit.a) Cod penal și condamnat în baza acestei legi la 1(un) an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal pedeapsa stabilită inculpatului a fost suspendată condiționat pe termen de 1 (unu) an.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate, Colegiul a constatat că instanța de fond a stabilit incorect starea de fapt, care nu corespunde probelor din dosar și care au fost apreciate incorect, fapta inculpatului fiind stabilită eronat.

Cercetând și apreciind totalitatea probelor prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, Colegiul a considerat că acestea dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal.

Cu toate că Munteanu Teodor nu și-a recunoscut vina în cele incriminate, instanța de apel a constatat că aceasta este dovedită prin următoarele probe: declarațiile părților vătămate Motroi Agafia și Munteanu Cătălina, martorilor Munteanu Dorina, Cresiun Ludmila, Chiriac Irina, Caraulan Nadejda, Țurcan Ana cât și prin materialele cauzei, inclusiv:

- raportul de expertiză medico-legală nr.172/D din 11.02.2014 (efectuat pe marginea raporturilor de constatare medico-legală nr.4542 din 07.09.2012 și nr. 294 din 18.01.2013) prin care a fost constatat că la cet. Motroi Agafia au fost stabilite „tumefierea țesuturilor moi cu echimoze ale nasului și buzei superioare, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil

în timpul și circumstanțelor indicate, se califică ca vătămare neînsemnată” (4542 din 07.09.2012). La cet. Motroi Agafia au fost stabilite „echimoză cu edem al țesuturilor moi adiacente pe față, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare neînsemnată” (294 18.01.2013). Circumstanțe că pătimita ar fi căzut sau automutilat lipsesc (f.d.146- 147.148-149, vol. I);

- raportul de evaluare psihologică nr.52 din 06.02.2013 prin care la minora Munteanu Cătălina Teodor s-a stabilit prezența problemelor de ordin psihologic, a semnelor nevrotice și a dereglărilor în dezvoltarea personalității copilului, acestea sunt cauzate de „relații interpersonale familiale, conflicte permanente și comportamentul agresiv al tatălui Munteanu Teodor”. (f.d.153, vol. I).

Astfel, cercetând totalitatea probelor administrate la prezenta cauză, Colegiul a conchis că cele imputate inculpatului corect au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal.

Totodată, Colegiul a considerat că învinuirea înaintată nu corespunde cerințelor esențiale prevăzute de art. 281 Cod de procedură penală deoarece potrivit rechizitoriului, Munteanu Teodor este învinuit de faptul că: ”în perioada de timp din luna septembrie 2012 și până în luna ianuarie 2013, aflându-se la domiciliul său în ap.14, str. Hristo Botev, 27, mun. Chișinău, i-a provocat suferință psihică și fizică soției sale Agafia Motroi, soldată conform raportului de expertiză medico-legală nr.172/D din 11.02.2014 cu următoarele leziuni „tumefierea țesuturilor moi cu echimoze ale nasului și buzei superioare, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare neînsemnată” (4542 din 07.09.2012) și „echimoză cu edem al țesuturilor moi adiacente pe față, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare neînsemnată” (294 din 18.01.2013) comportamentul agresiv fiind desfășurat de către acesta și în prezența fiicei lor minore, Munteanu Cătălina Teodor, la care conform raportului de evaluare psihologică nr.52 din 06.02.2013 s-a stabilit prezența problemelor de ordin psihologic, a semnelor nevrotice și a dereglărilor în dezvoltarea personalității copilului, acestea sunt cauzate de relații interpersonale familiale, conflicte permanente și comportamentul agresiv al tatălui Munteanu Teodor.”

Reieșind din cele expuse, Colegiul a constatat că prin rechizitoriu, inculpatului i s-a incriminat aplicarea violenței fizice și psihice asupra părților vătămate însă din materialele dosarului rezultă doar aplicarea violenței psihice asupra acestora. De asemenea, s-a atestat că prima instanță în mod incorect a constatat prezența violenței fizice în acțiunile inculpatului deoarece acestea nu se confirmă prin materialele cauzei.

În acest context, instanța a reținut că fapta prejudiciabilă a inculpatului, s-a manifestat printr-o singură modalitate faptică și anume aplicarea violenței psihice. Pe parcursul examinării cauzei s-a stabilit aplicarea de către Munteanu Teodor față de Agafia Motroi a violenței psihice exprimate prin suferințele psihice cauzate, în urma aplicării la domiciliul său, soldate conform raportului de expertiză medico-legală nr.172/D din 11.02.2014 cu următoarele leziuni „tumefierea țesuturilor moi cu echimoze ale nasului și buzei superioare, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și se califică ca vătămare neînsemnată” (4542 din 07.09.2012) și „echimoză cu edem al țesuturilor moi adiacente pe față, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și se califică ca vătămare neînsemnată” (294 din 18.01.2013).

Referitor, la partea vătămată Munteanu Cătălina, Colegiul a stipulat că violența psihologică la care este supusă aceasta se exprimă prin faptul că ea, în permanență este martor la aplicarea violenței asupra mamei sale, Motroi Agafia, de către tatăl, Munteanu Teodor. Acest fapt a fost confirmat prin raportul de evaluare psihologică nr.52 din 06.02.2013 prin care, la minora Munteanu Cătălina s-a stabilit prezența problemelor de ordin psihologic, a semnelor nevrotice și a dereglărilor în dezvoltarea personalității copilului, acestea sunt cauzate de „relații interpersonale familiale, conflicte permanente și comportamentul agresiv al tatălui, Munteanu Teodor.”

Mai mult ca atât, pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel s-a stabilit că potrivit răspunsului nr.179 din 05 mai 2014 a Centrului Național de Prevenire a abuzului față de copii, s-a constatat că după eliberarea pe data de 06.02.2013 a raportului de evaluare psihologică a copilului, Munteanu Cătălina, la solicitarea Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, copilul împreună cu mama sa Motroi Agafia s-au prezentat la 2 ședințe de consiliere psihologică în cadrul Centrului de asistență psiho-socială a copilului și familiei „Amicul”, în scopul diminuării consecințelor abuzului fizic din partea tatălui Munteanu Teodor. În cadrul acestora s-a stabilit că în urma separării părinților starea psiho-emoțională a părții vătămate s-a îmbunătățit, copilul evită contactul cu tatăl și refuză comunicarea cu acesta.

În urma evaluării situației actuale a copilului, s-a constatat că copilul nu comunică cu tatăl însă continuă să manifeste consecințe de lungă durată în urma agresiunii verbale din partea acestuia: neîncredere în sine, dificultăți de stabilire a contactelor sociale, bariere de comunicare cu membrii familiei. Cătălina manifestă atitudine negativă față de tata și nu dorește în viitor să comunice cu acesta. Mamei și copilului li s-a propus includerea Cătălinei într-un program de reabilitare

psihologică, însă copilul a refuzat suportul specialiștilor centrului „Amicul”, invocând faptul că a depășit momentul de criză.(vol. II, f.d. 201).

Totodată, instanța de apel a reținut că pe parcursul examinării cauzei, nu s-a constatat survenirea suferințelor fizice la părțile vătămate ca urmare a acțiunilor inculpatului, or, din dispoziția art. 201¹ Cod penal rezultă că sub noțiunea de „suferințe fizice” se înțelege starea victimei care suferă de durere ca rezultat al abuzului fizic. Acesta definește orice contact fizic nedorit iar în sensul art. 201¹ Cod penal este urmat de vătămare ușoară, iar din raportul de expertiză medico-legală nr.172/D din 11.02.2014 rezultă că părții vătămate Motroi Agafia i-au fost cauzate vătămări neînsemnate iar în privința părții vătămate Munteanu Cătălina nu sunt careva probe care ar atesta existența vre-unor leziuni corporale.

De asemenea, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorilor Cresiun Ludmila, Caraulan Nadejda și Țurcan Ana precum că nu au văzut ca inculpatul să aplice violența asupra părților vătămate, or, după cum s-a stabilit inculpatului i se incriminează aplicarea violenței față de părțile vătămate în domiciliul său, mun. Chișinău, str. Hristo Botev, 27, ap. 14, și nu la vilă unde sunt vecini.

În ceea ce privește legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, instanța de judecată a constatat că anume comportamentul agresiv și violent a inculpatului față de Motroi Agafia, la care a asistat partea vătămată minoră, Munteanu Cătălina, cât și aplicarea violenței psihologice asupra ultimei, a fost cauza producerii urmărilor prejudiciabile exprimate prin suferințe psihice.

Ca urmare a celor relatate, instanța de apel **a constatat** că inculpatul Munteanu Teodor, în perioada de timp septembrie 2012 - ianuarie 2013, aflându-se în domiciliul său ap.14, str. Hristo Botev, 27, mun. Chișinău, i-a provocat suferință psihică soției sale, Agafia Motroi ca urmare a aplicării violenței fizice exprimate conform raportului de expertiză medico-legală nr.172/D din 11.02.2014 cu următoarele leziuni „tumefierea țesuturilor moi cu echimoze ale nasului și buzei superioare, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce se califică ca vătămare neînsemnată” (4542 din 07.09.2012) și „echimoză cu edem al țesuturilor moi adiacente pe față, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare neînsemnată” (294 din 18.01.2013), comportamentul agresiv fiind desfășurat de către acesta și în prezența fiicei lor minore, Munteanu Cătălina Teodor, la care conform raportului de evaluare psihologică nr.52 din 06.02.2013 s-a stabilit prezența problemelor de ordin psihologic, a semnelor nevrotice și a dereglărilor în dezvoltarea personalității copilului, acestea sunt cauzate de relații interpersonale familiale, conflicte permanente și comportamentul agresiv al tatălui, Munteanu Teodor.

Argumentele părții apărării în sensul achitării inculpatului au fost respinse dat fiind faptul că din materialele cauzei rezultă aplicarea violenței față de părțile vătămate Munteanu Cătălina și Motroi Agafia.

Cu referire la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, fiind una ușoară, de persoana inculpatului, care nu are antecedente penale, este caracterizat pozitiv în societate și anterior nu a săvârșit acțiuni similare, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află și are la întreținere un copil minor.

Colegiul a considerat inoportună aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse sub forma muncii neremunerate în folosul comunității deoarece spre deosebire de pedepsele cu închisoare sau amendă, care pot fi aplicate coercitiv indiferent de voința infractorului, sancțiunile și măsurile comunitare necesită cooperarea acestuia pentru a-și atinge scopurile, de aceea munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată doar persoanelor care acceptă să execute o asemenea pedeapsă, iar inculpatul nu și-a exprimat opțiunea în sensul aplicării în privința sa a unei astfel de sancțiuni.

Mai mult ca atât, Colegiul, reieșind din circumstanțele cazului și ținând cont de scopul pedepsei penale și de personalitatea inculpatului, a ajuns la concluzia a-i stabili pedeapsă cu închisoarea, considerând însă posibilă corectarea și reeducarea inculpatului fără izolarea reală de societate.

Referitor la cererile de apel declarate de părțile vătămate și de avocații acestora Ropot Veaceslav și Cojocar Daniela, instanța de apel a menționat că în urma comiterii infracțiunii de către inculpat au fost cauzate acestora prejudicii morale, cuantumul cărora a fost apreciat corect de către prima instanță, 10 000 lei în beneficiul Agafiei Motroi și 7 000 lei în beneficiul Cătălinei Munteanu, sumă care ar fi capabilă să remedieze suferințele (psihice) suportate de părțile vătămate.

5. Împotriva hotărârilor emise declară recursuri:

5.1. inculpatul, care solicită casarea acestora și emiterea unei decizii prin care să fie achitat pe motiv că nu a săvârșit infracțiunea incriminată dar și că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În susținere indică aceleași motive ca în cererea de apel care au fost pe larg expuse la pct. 3.1. al prezentei decizii.

5.2. avocatul Ropot Veaceslav în numele părții vătămate Motroi Agafia, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceasta în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În motivare recurentul indică că instanța de apel nu a motivat stabilirea pedepsei mai ușoare inculpatului și nu a ținut cont că Munteanu Teodor nu a restituit nici măcar o parte din prejudiciul moral încasat prin sentință în favoarea părților

vătămate. În opinia avocatului nu este necesară existența leziunilor grave sau medii pentru a se constata că o persoană a suferit real, dar ar urma ca instanțele ierarhic inferioare să aprecieze și problema existenței consecințelor pe viitor a sănătății persoanei. Cerința părții vătămate Motroi Agafia ce ține de încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral de 200 000 lei, instanța de apel a analizat-o în mod superficial, doar prin citarea unor norme din Codul civil.

5.3. *partea vătămată Motroi Agafia*, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri prin care lui Munteanu Teodor a fi aplicată o pedeapsă cu privațiune de libertate și admiterea integrală a acțiunilor civile înaintate de ea și Munteanu Cătălina.

În motivare menționează că instanțele de judecată, la emiterea hotărârilor, nu au ținut cont de gravitatea și impactul definitiv al infracțiunii săvârșite de către inculpat, iar instanța de apel a argumentat vag de ce nu aplică o pedeapsă mai aspră acestuia. De asemenea nu este de acord cu cuantumul prejudiciului moral încasat deoarece este vădit disproporțional cu urmările faptei asupra integrității corporale și sănătății părților vătămate.

5.4. *avocatul Cojocaru Daniela în numele părții vătămate minore Munteanu Cătălina*, care solicită casarea parțială a deciziei, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie aplicată inculpatului o pedeapsă mai aspră și să fie admisă acțiunea civilă cu încasarea din contul inculpatului în favoarea părții vătămate minore a sumei de 100 000 lei.

În motivarea recursului avocatul indică că instanța de apel nejustificat a redus pedeapsa inculpatului iar prejudiciul moral încasat nu este unul de natura să acorde satisfacție echitabilă victimei minore. Astfel, în cazul în care s-au constatat circumstanțe atenuante și a fost redusă pedeapsa până la minim, aceste circumstanțe nu mai puteau servi temei de aplicare și a prevederilor art. 90 Cod penal deoarece aceleiași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică. Este de menționat faptul că stabilind pedeapsa inculpatului, instanța nu a ținut cont de faptul că acesta nu și-a recunoscut vina atât la urmărirea penală cât și în instanță, a comis infracțiunea asupra unui minor, face parte din categoria celor grave, nu a recuperat prejudiciul cauzat și nu contribuie la întreținerea fiicei minore.

6. Asupra recursurilor declarate au depus referințe:

6.1. *procurorul*, care consideră că instanța de recurs, în baza art. 391 alin.(2) Cod de procedură penală urmează să înceteze procesul penal pe motiv că fapta lui Munteanu Teodor constituie contravenția prevăzută de art. 78/1 Cod contravențional.

Cu referire la recursurile ordinare ale părților vătămate și avocaților acestora, Ropot Veaceslav și Cojocaru Daniela, consideră că sumele de 7000 și 10 000 lei

încasate de la inculpat părților vătămate cu titlu de prejudiciu moral, au fost apreciate în coraport cu circumstanțele infracționale avute loc, asemenea despăgubiri fiind proporționale suferințelor suportate de victime.

6.2. *avocatul Ropot Veaceslav*, solicitând ca recursul inculpatului să fie declarat inadmisibil.

6.3. *partea vătămată Motroi Agafia*, solicitând ca recursul inculpatului să fie declarat inadmisibil.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul inculpatului urmează a fi admis, însă din alte motive decât cele indicate de el, iar recursurile părții vătămate Motroi Agafia, avocatului acesteia Ropot Veaceslav și avocatului Cojocaru Daniela în numele părții vătămate minore Munteanu Cătălina urmează a fi respinse din următoarele considerente.

Cu referire la recursul inculpatului, Colegiul menționează că, conform art. 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs judecând recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărârile instanțelor de fond, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

În corespundere cu art. 448 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate. De asemenea, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Lecturând textul recursului declarat de inculpat, Colegiul penal constată că acesta nu a invocat vre-un temei prevăzut la art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, însă solicitând emiterea unei hotărâri de achitare se deduce că de fapt motivele recursului se încadrează în pct. 8) al normei stipulate și anume că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii*. Acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului menționat, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

De remarcat este, că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Analizând criticile invocate de către inculpat prin prisma incidenței temeiului de casare invocat, instanța de recurs menționează că acestea, de fapt, au constituit obiect de studiu în instanțele de fond și asupra cărora în decizia adoptată, instanța de apel s-a expus argumentat și nu se constată împrejurări ce ar înlătura concluziile despre vinovăția ultimului în comiterea acțiunilor infracționale imputate îndreptate împotriva părților vătămate.

În opinia Colegiului, cumulul de probe administrate la caz și cercetate de instanțele de fond întemeiat au permis de a conchide despre vinovăția inculpatului Munteanu Teodor în cele incriminate.

Astfel, potrivit sentinței inculpatul Munteanu Teodor a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal la 2 ani închisoare cu stabilirea unui termen de probă de 2 ani. Prin decizia instanței de apel a fost casată parțial sentința și a fost condamnat Munteanu Teodor în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal la 1 an închisoare cu stabilirea unui termen de probă de 1 an. Însă, luând în considerație modificările operate la articolul respectiv prin legea nr.196 din 28.07.2016, intrate în vigoare la 16.09.2016 și introducerea art.78/1-*violența în familie* în Codul Contravențional prin aceeași lege, în vigoare din aceeași dată, aplicând prevederile art.10 Cod penal potrivit căruia *legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi*, Colegiul constată că, fapta inculpatului constituie o contravenție prevăzută de art.78/1 Cod Contravențional - *violența în familie, adică maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale*.

Conform art.391 alin. (2) Cod de procedură penală *în cazul prevăzut în art.332 alin.(2), instanța încetează procesul penal, cu aplicarea sancțiunii administrative prevăzute în Codul contravențional al Republicii Moldova*.

Prin urmare, instanța de recurs în baza art.391 alin. (2) Cod de procedură penală urmează să înceteze procesul penal intentat în privința lui Buhaneț Oleg în baza art.201/1 Cod penal, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție prevăzută de art. 78/1 Cod contravențional.

Tot aici, Colegiul reține că potrivit art.30 alin. (2) Cod contravențional, care de asemenea a fost modificat prin legea nr.134 din 17.06.2016 în vigoare din 01.08.2016, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 12 luni. Până la modificările efectuate termenul de prescripție era de 3 luni de la data comiterii contravenției, iar conform art.3 alin. (2) Cod contravențional, *legea contravențională care înăsprește sancțiunea sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei contravenții nu are efect retroactiv*. Prin urmare, la data

comiterii contravenției de către Munteanu Teodor erau în vigoare prevederile art. 30 alin. (2) Cod contravențional care stipula termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale de 3 luni de la data comiterii contravenției. Astfel, se constată că termenul de tragere la răspundere contravențională și aplicarea sancțiunii administrative în privința lui Munteanu Teodor a expirat.

Din aceste motive, recursul ordinar declarat de către inculpat urmează a fi admis cu casarea parțială a hotărârilor și pronunțarea unei noi hotărâri fără a agrava situația acestuia, cu încetarea procesului penal pe art. 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal.

Referitor la recursurile părții vătămate Motroi Agafia, avocatului acesteia Ropot Veaceslav și avocatului Cojocarui Daniela în numele părții vătămate minore Munteanu Cătălina, Colegiul consideră că instanța de apel corect a menținut sentința în partea încasării prejudiciilor morale părților vătămate în sumă de 10 000 lei Agafiei Motroi și 7 000 lei Cătălinei Munteanu, ținând cont de suferințele psihice care le-au fost provocate în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpatului.

În această ordine de idei Colegiul reiterează că conform art. 1422 alin.(1) și (2) Cod civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.*

Totodată potrivit art. 1423 Cod civil, *mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată și caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.*

Astfel, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparației rezonabile și de circumstanțele cazului.

Cât privește solicitările acestora în partea ce ține de înăsprirea pedepsei inculpatului, Colegiul menționează că nu sunt justificate, or pedeapsa penală se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, iar în speță acțiunile lui Munteanu Teodor constituie o contravenție, situație motivată mai sus, astfel nu există premise pentru aplicarea pedepsei penale.

8. În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, art. 3 alin. (2), 30 alin. (1)-(3) Cod Contravențional, art.332 alin (2), 391 alin. (2), 424 alin. (2), 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c), alin (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Motroi Agafia și avocatul acesteia Ropot Veaceslav și avocatul Cojocaru Daniela în numele părții vătămate minore Munteanu Cătălina.

Admite recursul ordinar declarat de inculpat, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Munteanu Teodor*, în partea condamnării pe art. 201/1 alin. (2) lit. a) Cod penal, rejudecă cauza și pronunță o hotărâre nouă după cum urmează:

- încetează procesul penal intentat în privința lui *Munteanu Teodor* în baza art. 201/1 alin. (2) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție administrativă prevăzută de art. 78/1 Cod contravențional, fără stabilirea sancțiunii administrative în privința acestuia în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Celelalte dispoziții ale hotărârii atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 17 ianuarie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun